

CYFROWY NOMADYZM – NOWY TREND NA RYNKU PRACY

Ewa Fibingier

ABSTRAKT

W artykule opisano coraz popularniejszy na rynku pracy trend, jakim jest cyfrowy nomadyzm. W pierwszej części znalazły się najistotniejsze pojęcia, które przybliżają i charakteryzują zjawisko oraz związane z nim fakty, takie jak praca zdalna i zmiany na rynku pracy, spowodowane pandemią COVID-19. W kolejnej części przedstawiono przykładowe zalety i wady trybu życia cyfrowego koczownika, a także przybliżono główne problemy i mity, z jakimi cyfrowi nomadzi muszą się zmierzyć w codziennym funkcjonowaniu. W końcowej części wymieniono główne zawody, które najczęściej wybierają nomadzi z uwagi na możliwość ich wykonywania bez stałej alokacji oraz w elastycznym wymiarze czasu. W podsumowaniu zaś zaprezentowano prognozę co do popularności zjawiska do roku 2035 oraz podjęto próbę odpowiedzi na pytanie: Czy każdy może zostać cyfrowym nomadą?

Słowa kluczowe: cyfrowi nomadzi, praca zdalna, rynek pracy, pandemia, elastyczne godziny pracy

DOI: 10.5604/01.3001.0015.5844

WPROWADZENIE

Celem artykułu było przybliżenie zjawiska cyfrowego nomadyzmu oraz próba odpowiedzi na pytanie, czy jest możliwe, aby ten styl życia zrewolucjonizował rynek pracy w Polsce i był atrakcyjny dla każdego. Z uwagi na dopiero rosnącą popularność zagadnienia, inspirację do napisania tekstu stanowiły głównie raporty i blogi z autorskimi tekstami osób, które nazywają siebie cyfrowymi koczownikami i prowadzą ten tryb życia. Wszelkie badania i analizy zostały zaczerpnięte z raportów o pracy zdalnej oraz cyfrowym nomadyzmie.

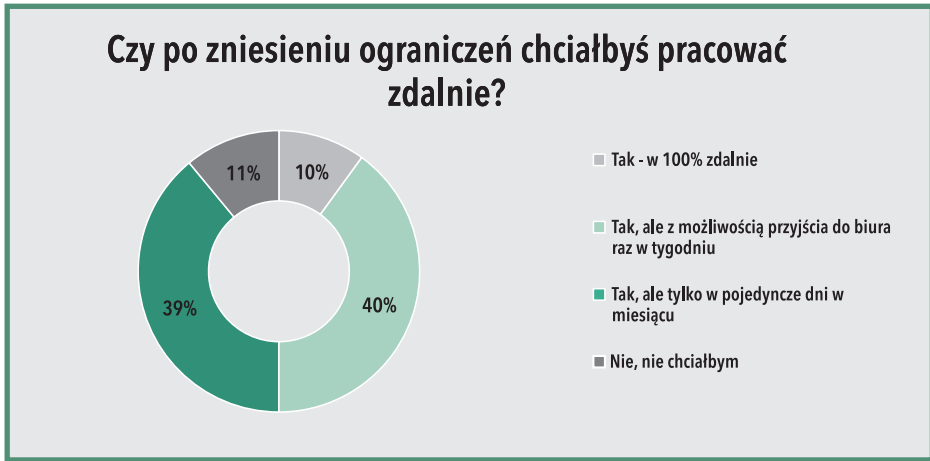
CYFROWY NOMADYZM I PRACA ZDALNA – WYJAŚNIENIE POJĘĆ

Pięć lat temu o cyfrowych nomadach słyszało niewiele Polek i Polaków. „Cyfrowy nomadyzm” to w Polsce w dalszym ciągu nowe pojęcie, głównie ze względu na to, że w miarę powszechny dostęp do stosunkowo taniej technologii i taniego przemieszczania się do niedawna był nieosiągalny. Jednak tysiące ludzi na całym świecie co roku decyduje się łączyć pracę zdalną z podróżami. Co dokładnie oznacza to pojęcie oraz z czym wiąże się taki styl życia i czy wymaga jakichś przygotowań? Czy taka właśnie przyszłość czeka rynki pracy zarówno w Europie, jak i na całym świecie?

Cyfrowy nomada (*digital nomad*) to określenie osoby wędrującej (tak jak w przypadku tradycyjnych nomadów), która pracuje zdalnie, wymienia się informacjami i porozumiewa się z innymi, korzystając z narzędzi, takich jak: telefon komórkowy, przenośny komputer i internet – i to właśnie dzięki tym zasobom może pracować wszędzie i praktycznie z każdego miejsca na świecie. Zakorzenie w podróży często jest tak głębokie, że cyfrowi nomadzi nie potrafią sobie wyobrazić osiedlenia się w jednym miejscu. Nie są związani tradycyjnie rozumianym etatem, uważają się za mobilnych, niezależnych i ciekawych świata ludzi.

Od kilku lat można zauważyć znaczny wzrost popularności pracy zdalnej, a wydarzenia związane z pandemią COVID-19 niewątpliwie przyspieszyły proces przejścia wielu osób na taki system pracy i jego znaczenie wzrosło. Jeszcze do niedawna praca z domu (*home office*) w wielu firmach traktowana była jak bonus. W sytuacji zagrożenia pandemią znaczna część firm oraz instytucji, które oczywiście mogły sobie na to pozwolić, zezwoliła swoim pracownikom, by wykonywali obowiązki zdalnie. Wielu pracodawców przekonało się, że pracownicy są w stanie pracować na odległość, ponieważ praca to nie miejsce realizowania zadań, a czynność, która przy odpowiednim wsparciu technologii może być wykonywana z dowolnego miejsca. Z raportu *Praca w dobie koronawirusa. Nowa normalność zawodowa*, przygotowanego przez Pracuj.pl (Grupa Pracuj, 2020), wynika, że aż 7 na 10 respondentów jest przekonanych, iż pracodawcy w niedalekiej przyszłości będą inwestować w narzędzia wspierające pracę zdalną. Wynika to zapewne z zadowolenia pracowników z takiego rodzaju pracy. W raporcie możemy bowiem przeczytać, że jedynie 11% respondentów deklaruje chęć całkowitej rezygnacji z pracy zdalnej i tradycyjne przychodzenie do pracy, a największą popularnością cieszy się model mieszany, aż 40% respondentów chciałoby mieć możliwość przyścia do

biura przynajmniej raz w tygodniu, 39% – tylko w pojedyncze dni w miesiącu, a 10% chciałoby pracować wyłącznie zdalnie (rysunek 1).

Rysunek 1. Czy po zniesieniu ograniczeń chciałbyś pracować zdalnie?

Źródło: Grupa Pracuj.pl, 2020. s. 13.

Należy jednak wspomnieć o różnicy między cyfrowym nomadą a pracownikiem zdalnym, bo nie są to pojęcia tożsame, które mogłyby być wykorzystywane zamiennie. Cyfrowy nomadyzm to ogólnie pojęty styl życia, w którym wykorzystywana jest praca zdalna, jednak nie każdy, kto pracuje zdalnie, jest cyfrowym nomadą. W przypadku pracy dla firm lub instytucji, które oferują swoim pracownikom opcję pracy z domu, ale bez możliwości pracy z innego miejsca (np. w innym kraju), są oni wyłącznie pracownikami zdalnymi. Jedynie gdy pracodawca nie ogranicza w żaden sposób swobody wyboru miejsca, w którym pracownik wykonuje swoje zadania, a ten korzysta z tej możliwości, wówczas można nazwać go cyfrowym nomadą.

Termin cyfrowego nomadyzmu pojawił się już kilkanaście lat temu, ale to właśnie po wybuchu pandemii koronawirusa zjawisko przybrało mocno na sile. Popyt na tego rodzaju styl życia zwiększył się, kiedy okazało się, że znaczna część firm nadal może właściwie prosperować, gdy ich pracownicy rozrzucony są po całym świecie, a kontakt z przełożonymi, partnerami i współpracownikami ogranicza się do korespondencji e-mailowej i wideokonferencji.

CHARAKTERYSTYKA ORAZ ZALETY I WADY STYLU ŻYCIA CYFROWEGO NOMADY

Z uwagi na to, że cyfrowy nomadyzm jest dość nowym zjawiskiem, trudno jest jednoznacznie je scharakteryzować i włożyć w konkretne

ramy. Jest to dość zróżnicowana grupa, jednak jest kilka cech, które po bliższej analizie można uznać jako wspólne:

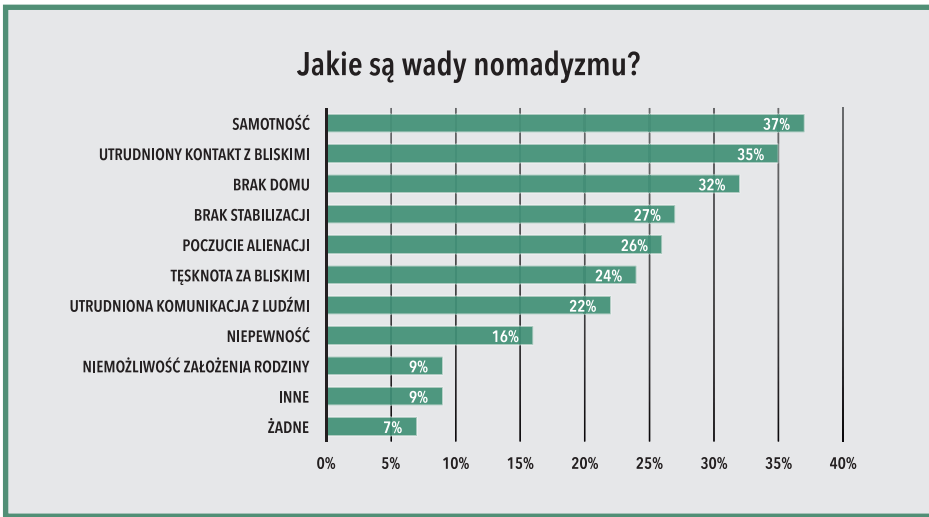
- przemieszczanie się – styl życia bazujący na chęci przeciwdziałaniu nudzie, wypaleniu zawodowemu, poszukiwaniu nowych przeżyć, a także poznawaniu nowych kultur;
- kultura innowacji – większość cyfrowych nomadów pracuje w obszarze high-tech;
- oderwanie od korzeni – społeczność znajomych i przyjaciół, a nawet obcych ludzi bliższa jest cyfrowym nomadom niż więzy rodzinne, stawianie na niezależność i samowystarczalność;
- indywidualizm – jednostka najwyższym dobrem, liczy się poznawanie siebie, własnych granic i możliwości;
- minimalizm – wszystkie niezbędne rzeczy lepiej pożyczyć lub wynająć na miejscu;
- infrastruktura cyfrowa – miejsce pobytu uzależnione od dostępu do Wi-Fi, możliwości korzystania z internetu.

Styl życia cyfrowego nomady niewątpliwie umożliwia zwalczenie rutyny, dostarcza licznych doświadczeń, pozwala także w nieograniczony sposób odkrywać nowe miejsca i nawiązywać znajomości. Jak każdy styl życia, ma szereg zalet i wad, dalej wymieniono najważniejsze z nich (patrz również: rysunki 2 i 3).

Rysunek 2. Jakie są zalety nomadyzmu? (Dozwolone było udzielenie więcej niż 1 odpowiedzi).

Źródło: Hatałska, 2017, s. 42.

Rysunek 3. Jakie są wady nomadyzmu? (Dozwolone było udzielenie więcej niż 1 odpowiedzi).

Źródło: Hatałska, 2017, s. 40.

Zalety:

- Poziom życia, wolność i ciągła możliwość zmiany miejsca – dla cyfrowego nomady podróż i nowe miejsca to zazwyczaj główny cel życia. Może wybrać swoje miejsce zamieszkania dowolnie, zależnie od tego, gdzie akurat chce mieszkać i co zobaczyć. Częstośćą destynacją cyfrowych nomadów są tańsze kraje, gdzie koszty życia są niskie. Jest to niejednokrotnie zabieg umyślny, ponieważ zarabiając w silniejszej walucie, np. w dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich, a wydając w słabszej, np. peso meksykańskim lub kunie chorwackiej, nawet przy nieco niższych zarobkach można sobie pozwolić na dużo bardziej luksusowe życie niż w ojczyźnie i bez ograniczeń przenosić się z miejsca na miejsce. Taki tryb nie tylko pozwala żyć w innym kraju, ale również zaoszczędzić znaczną sumę pieniędzy.
- Nienormowany czas pracy, niezależność i elastyczność – dla większości osób decydujących się na zerwanie z tradycyjnym modelem pracy to właśnie jej nienormowany czas najbardziej zachęca do zostania cyfrowym nomadą. Ponadto można rozłożyć pracę na godziny najwyższej wydajności i najlepszej produktywności. Zdarzają się również przypadki łączonego modelu. Spora część cyfrowych nomadów cieplejsze miesiące spędza we własnym kraju, a wyjeżdża tylko na okres zimowy.
- Szansa na realizację pasji – nomadzi są grupą, która niezwykle mocno ceni sobie *work-life balance* (życie zawodowe i prywatne tworzą spójną całość, zachowana jest równowaga między karierą a życiem

rodzinnym, towarzyskim i rozrywką). Dzięki elastycznemu podejściu do pracy, a także biorąc pod uwagę fakt, że osoby te są przeważnie samozatrudnione, pojawia się opcja poświęcenia większej ilości czasu na rzeczy z pracą niezwiązane. Dodatkowo mieszkanie w krajach, gdzie życie jest dużo tańsze niż np. w Europie, daje szansę na pozostanie w nich na dłużej, co wiąże się z możliwością realizowania podróży pasji.

- Szansa na obcowanie z innymi kulturami – cyfrowy nomadyzm nie jest z pewnością wyborem dla domatorów i ludzi lubiących stabilizację w jednym miejscu. Jednak to, co z jednej strony, zwłaszcza w bardziej tradycyjnych społecznościach, uważane jest za wadę, jest szansą dla tych, których pasją są podróże i poznawanie nowych kultur, a mobilność i otwartość nie jest im obca. Regularne przemieszczanie się z miejsca na miejsce może zaowocować niepowtarzalnymi doświadczeniami, których w inny sposób nie udałoby się zebrać.

Wady:

- Samotność – poczucie będące następstwem braku satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi. Życie w pojedynkę jest coraz bardziej powszechne, a przy tym łączy się z większą wolnością i poziomem życia. Będąc singlem, można bez przeszkód robić karierę zawodową, być niezależnym, przedsiębiorczym i realizującym się człowiekiem. Niestety jest to stan, który – permanentnie utrzymywany – wpływa niekorzystnie na zdrowie psychiczne, a co za tym idzie, również fizyczne.
- Brak stabilizacji – cyfrowy nomada to osoba, która systematycznie się przemieszcza i jest w ciągłym ruchu. Dla większości ludzkiej populacji nie jest to stan docelowy, pojawia się potrzeba osiedlenia się na stałe w jednym miejscu wraz z najbliższymi osobami. Regularna zmiana otoczenia, poznawanie nowej rzeczywistości i rozpoczynanie w niej wszystkiego od nowa może stawać się z biegiem lat męczące.
- Tęsknota – poczucie braku czegoś lub kogoś. Rozpoczynanie życia za granicą rodzi uczucie tęsknoty za krajem ojczystym. Wówczas może to potęgować poczucie bycia obcym i samotnym, co może mieć nawet niekorzystny wpływ na koncentrację i ogólne samopoczucie.
- Brak chorobowego i płatnego urlopu – cyfrowy nomada to przeważnie osoba prowadząca działalność na własny rachunek i odpowiedzialność. Oznacza to, że nie może korzystać z przywilejów pracownika, takich jak np. zwolnienie czy urlop. Ponadto samozatrudnienie wiąże się dodatkowo z większą odpowiedzialnością, np. finansową, ponieważ prowadzący działalność odpowiada za nią swoim majątkiem oraz sam odprowadza podatki i składki. W przypadku pracy za

granicą pojawia się jeszcze kwestia odmiennego prawa podatkowego, z którym należy się zapoznać.

FUNKCJONOWANIE CYFROWEGO NOMADY W PRAKTYCE

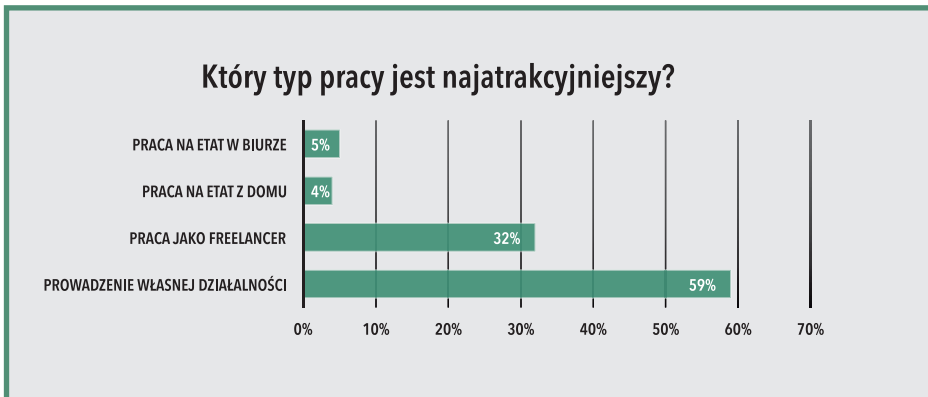
Rozpoczęcie życia cyfrowego nomady nie oznacza wyłącznie beztrojskiego porzucenia dotychczasowej stałej pracy, domu i ruszenia w nieznaną. Zostanie nim i późniejsze utrzymanie tego trybu życia nie jest proste. Niezbędny jest szczegółowy plan, który pozwoli bez komplikacji ulokować się w nowym miejscu i funkcjonować zgodnie z założeniem. Kluczem do sukcesu przy tym stylu życia jest systematyczność, samodyscyplina i umiejętność samodzielnego zorganizowania sobie pracy. Konieczna jest też pewność, że osiągnięte zarobki pozwolą na utrzymanie się w danym miejscu świata. Pod uwagę należy wziąć szereg zagadnień, aby życie w zgodzie z duchem cyfrowego nomadyzmu miało szansę się udać: przez zwyczajne zaplanowanie miejsca i przygotowanie niezbędnego sprzętu umożliwiającego pracę zdalną, po sprawy formalne i finansowe:

- Wybór miejsca do pracy zdalnej i odpowiedni podział czasu – należy wziąć pod uwagę nie wyłącznie miejsce, które nie tylko przyciąga walorami estetycznymi, ale przede wszystkim oferuje stały dostęp do stabilnego internetu oraz jasne przepisy podatkowe. Ważne są również koszty życia i przelicznik waluty, a także znajomość języków, umożliwiająca komunikację. Problemem stają się pokusy – aktywny wypoczynek i zwiedzanie potrafi skutecznie odciągnąć od wykonywania obowiązków zawodowych. Należy więc odpowiednio podzielić czas na pracę i odpoczynek.
- Stabilne źródło dochodów i inne kwestie finansowe – dobrze zaplanowany budżet to podstawa funkcjonowania każdego gospodarstwa domowego. Ta prawidłowość dotyczy również cyfrowych nomadów, muszą zapewnić sobie odpowiednie zlecenia lub generować dochód pasywny (np. z wynajmu lokalu pozostawionego w kraju) i rozsądnie gospodarować dostępnym budżetem. Niezbędne jest również cięcie wydatków, kontrola nad finansami, a szczególnie umiejętność przeliczania kosztów życia/zakupów w odniesieniu do waluty, w której naliczane są zarobki.
- Pozbycie się nadmiaru rzeczy – ograniczenie do minimum posiadanych rzeczy oraz w miarę możliwości zmniejszanie wielkości posiadanych to kolejny ważny aspekt. Minimalizm w dostępie do rzeczy znacząco ułatwia dalekie podróże i przenoszenie się z miejsca na miejsce.
- Sprawy formalne i wize – wyjazd za granicę wymaga odpowiedniego przygotowania. Do wielu krajów niezbędne do wjazdu są wize,

a bardzo przydatne są m.in. ubezpieczenia zdrowotne. Sprawy związane z załatwieniem formalności oraz kupno np. biletów lotniczych należy załatwiać z odpowiednim wyprzedzeniem. Niezwykle rzadko też nomadzi upoważniają najbliższych do ich pełnej reprezentacji w kraju ojczystym.

KTO I W JAKIM ZAWODZIE MOŻE ZOSTAĆ CYFROWYM NOMADĄ?

Współczesnego nomadę przedstawia się zazwyczaj jako młodego mężczyznę, singla, bez zobowiązań, pracującego w branży IT. Jak się okazuje, wiele z tych stwierdzeń to stereotypy. Z badań wynika, że współcześni nomadzi to rzeczywiście osoby stosunkowo młode (88% respondentów stanowiły osoby w wieku 25–44 lat), ale płeć w ich przypadku nie jest już elementem różnicującym (wśród badanych znalazło się 51% mężczyzn i 49% kobiet). Stereotypem jest również fakt, że nomadzi wykonują wyłącznie zawody związane z branżą IT. Jest to rzeczywiście znaczący odsetek, jednak wśród osób żyjących w ten sposób spotkać można przedstawicieli innych dziedzin. Faktem niezaprzeczalnym jest, że większość nomadów uważa prowadzenie swojej własnej działalności za najbardziej atrakcyjną formę spośród innych możliwości wykonywania pracy, co obrazuje rysunek 4.

Rysunek 4. Który typ pracy jest najatrakcyjniejszy?

Źródło: Hatałska, 2017, s. 50.

Nie każdy, oczywiście, może zostać cyfrowym nomadą i prowadzić związany z tym tryb życia. Podstawowymi blokadami są przede wszystkim niechęć do regularnych zmian i przeprowadzek oraz praca wymagająca ciągłej lub przynajmniej częstej osobistej obecności. Co zrozumiałe, do

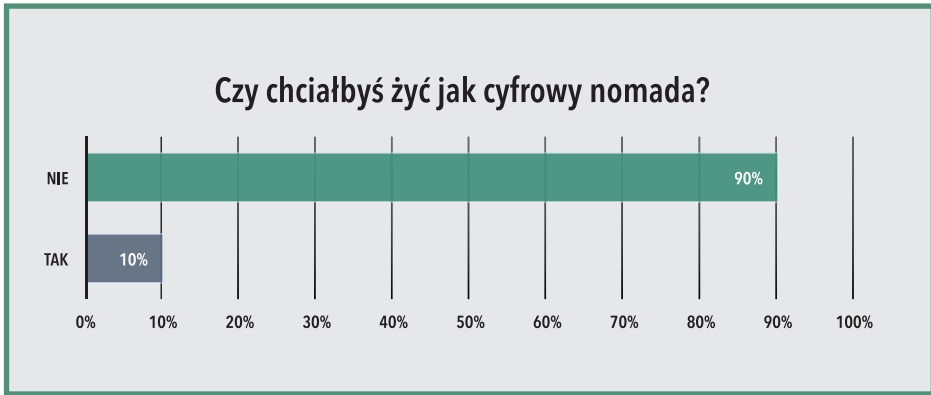
świata cyfrowego praktycznie niemożliwe jest przeniesienie profesji wymagających osobistego kontaktu lub pracy na żywym organizmie (np. lekarze). Jednak wachlarz zawodów, które nomada może wykonywać, jest całkiem spory i regularnie się powiększa. Cyfrowym nomadą mogą zostać przede wszystkim osoby prowadzące swoją własną działalność zdalnie jako:

- bloger/vloger,
- marketer,
- tłumacz,
- copywriter,
- fotograf,
- webdeveloper,
- specjalista UX,
- programista,
- grafik komputerowy
- PR-owiec,
- specjalista SEO,
- projektant stron internetowych,
- menedżer mediów społecznościowych (social media),
- grafik,
- asystent,
- gracz komputerowy (w tym np. poker),
- trader/inwestor.

Należy podkreślić, że lista ta nie stanowi katalogu zamkniętego. Każda inna osoba, która ma możliwość korzystania z internetu, ma również perspektywę wykonywania działalności zarobkowej w sieci. Ponadto do listy mogą dołączyć nawet takie zawody, jak: architekt, psycholog, nauczyciel języka lub dziennikarz, czyli zajęcia uchodzące za „tradycyjne”, ale przy wsparciu odpowiedniej technologii i urzędzeń otwierają się przed nimi opcje pracy niewymagającej stałej obecności w biurze, poradni lub szkole językowej. Nie można też pominąć różnego rodzaju twórców internetowych, którzy swoją pracę wiążą wyłącznie z aktywnością w sieci (youtuberzy, streamerzy).

CZY TO PRACA DLA KAŻDEGO? MITY O CYFROWYCH NOMADACH

Według badań cyfrowy nomadyzm nie wydaje się polskim internautom pociągającym pomysłem na życie. Po zapoznaniu się ze zjawiskiem zaledwie 10% osób uznało taki tryb życia za przekonujący (rysunek 5).

Rysunek 5. Czy chciałbyś żyć jak cyfrowy nomada?

Źródło: Hatałska, 2017, s. 11.

Może to wynikać z dość tradycyjnego poglądu na życie badanych, którzy określali siebie przede wszystkim jako rodzeni, domatorscy, ostrożni i rozważni. Nic więc dziwnego, że elastyczny i mobilny tryb życia nie przypadł im do gustu, głównie dlatego że wartości stawiane przez cyfrowych nomadów wyżej niż sama praca i zarobki to wolność, niezależność i możliwość wyboru.

Co interesujące, przy zawężeniu wyników do osób, które określały się jako mobilne i spontaniczne, liczba deklarujących chęć życia jako cyfrowy nomada wzrosła prawie dwukrotnie. Oprócz zauważalnego dystansu do zjawiska cyfrowego nomadyzmu i dość szczątkowej wiedzy badanych na ten temat w opinii publicznej pojawia się również szereg stereotypów i nieprawdziwych informacji. Dalej zostały wymienione najczęściej pojawiające się mity:

- Praca cyfrowego nomady to praca na plaży – w rzeczywistości warunki do pracy zdalnej są zupełnie inne. Praca bez odpowiedniego biurka i krzesła jest możliwa, jednak bardzo niepraktyczna. Brak klimatyzacji, niewygodna pozycja oraz inne czynniki utrudniające pracę, np. światło słoneczne padające na ekran komputera, nie pozwalają na efektywne wykonywanie zadań. Jak każdy pracownik, cyfrowy nomada również potrzebuje ciszy i skupienia do działania, a obrosnięta w legendy praca pod palmami na plaży nie ma nic wspólnego z rzeczywistością. Lokum idealne do pracy jest przede wszystkim tanie, wygodne z odpowiednio dostosowanym miejscem pracy.
- Pracując zdalnie, jest więcej czasu wolnego – niestety praca na własny rachunek, a przy tym chęć utrzymania się na godnym poziomie życia z myślą o przyszłości, wymaga czasu i poświęcenia. Jak już wcześniej zostało wspomniane, własna działalność uniemożliwia korzystanie z płatnego urlopu, w związku z tym nie może być mowy o przewadze

czasu wolnego nad czasem pracy. Ponadto w pracy zdalnej można udowodnić swoją wartość wyłącznie efektami, co wiąże się często z pracą w dłuższym wymiarze czasu niż praca na etacie.

- Praca w dowolnych godzinach – jest to oczywiście zależne od rodzaju wykonywanej pracy, jednak bardzo często trzeba być w kontakcie z osobami zlecającymi zadania, co oznacza konieczność dostosowania się do klientów. Ponadto należy pamiętać o różnych strefach czasowych, co skutkuje nierzadko pracą np. w godzinach nocnych.
- Każdy może zostać cyfrowym nomadą – niestety nie jest to wcale łatwy proces. Przede wszystkim należy mieć pomysł na rozwój osobisty, wybrać odpowiednie miejsce docelowe oraz raczej prowadzić własną działalność. Ponadto trzeba być elastycznym, skupionym na produktywności i mobilnym, co jest w opozycji do nastawienia, jakie zazwyczaj przedstawia tradycyjne społeczeństwo.
- Cyfrowi nomadzi wykonują łatwą pracę, w której nie ma dyscypliny – z uwagi na wciąż dość niską świadomość społeczeństwa na temat pracy zdalnej i zjawiska cyfrowego nomadyzmu większość osób sądzi, że praca jako grafik komputerowy lub copywriter to zajęcia niewymagające specjalnych umiejętności. W pracy zdalnej najważniejsze są efekty, nie liczba godzin spędzonych na wykonywaniu zadania, a w Polsce cały czas panuje kult ciężkiej pracy fizycznej, w związku z tym praca wykonywana w całości na komputerze nie budzi skojarzeń z trudnym i wymagającym zajęciem.
- Hedoniści z głowami w chmurach – nomadzi są często odbierani jako beztroscy samotnicy i egoiści, którzy na swoją obecną sytuację i życie według własnych marzeń oraz założeń nie zapracowali ciężką pracą ani poświęceniem. Zgodnie z materiałem *Wędrowcy. Raport o współczesnych nomadach* (Hatałska, 2017) aż 1/3 cyfrowych nomadów zadeklarowała, że żyje w klasycznej rodzinie (mąż/zona/dzieci), a ok. 2/3 badanych pozostaje w związku. Ponadto znakomita większość, jak już zostało wcześniej wspomniane, prowadzi własną działalność gospodarczą, co jednoznacznie wskazuje na to, że styl cyfrowego nomady nie może być prowadzony przez osoby nieodpowiedzialne i bez troski.

PODSUMOWANIE

Otwarcie firm i pracodawców na nową, postcovidową rzeczywistość sprawia, że zostanie cyfrowym nomadą nie musi być jedynie niespełnionym marzeniem. Dzięki nowym możliwościom udając się do innego, nawet odległego miejsca na świecie, nadal możemy wykonywać

swoją codzienną pracę. Oczywiście styl życia cyfrowego nomady nie jest na tyle atrakcyjny, że przyciągnie do siebie każdego. Zjawisko z pewnością nie stanie się powszechne, przynajmniej w najbliższym czasie. Zdarzają się również przypadki, że nomadzi po paru latach w ciągłej podróży, rezygnują z takiego stylu życia, osiedlając się na stałe w wybranym miejscu. Rozpoczęcie życia cyfrowego nomady nie jest więc decyzją ostateczną i nieodwracalną. Ponadto ten tryb życia jest zachęcający głównie z uwagi na praktycznie nieograniczone możliwości przemieszczania się i zdobywania nowych doświadczeń. Dla osób elastycznych i mobilnych to idealna alternatywa dla pracy na etacie. Jednak takich osób jest mniejszość, a brak stabilizacji i pewności jutra jest dla większości osób nie do zaakceptowania.

Niewątpliwie jest to zjawisko wymagające dużo bardziej wnikliwej analizy również dlatego, że według szacunków do 2035 r. na taki styl życia przejdzie aż 1 miliard osób na świecie. A więc będzie to ogromna grupa społeczna, mająca swoje wartości, cele czy upodobania, którym warto przyjrzeć się zdecydowanie bliżej, chociażby pod kątem wyzwań i potrzeb nowoczesnego rynku pracy.

BIBLIOGRAFIA

- Gasparska, K. (2021). Cyfrowi nomadzi – konsumenci życia. *Równość*, 3. Pobrane z: <https://rownosc.eu/cyfrowi-nomadzi-konsumenci-zycia/>.
- Grupa Pracuj.pl (2020). *Raport: Praca w dobie koronawirusa. Nowa normalność zawodowa*, s. 13.
- Hatalska, N. (2017). *Wędrowcy. Raport o współczesnych nomadach*. Hatalska.com przy współpracy z infuture hatalska foresight institute, 40, 42, 52.
- Kołpuć, G. *5 MITÓW O ZDALNEJ PRACY – Jak naprawdę pracują cyfrowi nomadzi*. Pobrane z: <https://rodzinaanomadow.pl/5-mitow-cyfrowi-nomadzi/>.
- Podgórska, A. (2018). *Spędzają pół roku w Polsce, a zimę tam, gdzie ciepło*. Pobrane z: <https://podroze.gazeta.pl/podroze/7,114158,22175219,spedzaja-pol-roku-w-polsce-a-zime-tam-gdzie-cieplo-praca.html>.
- Szreder, J. (b.d.). *Cyfrowy nomada: Jak rzucić pracę i zacząć zarabiać przez Internet?*. Pobrane z: <https://www.theblondtravels.com/pl/cyfrowy-nomada/>.
- Wieczorkowski, M. (2021). *Cyfrowi nomadzi: z laptopem pod palmą*. Forbes Women, 1/2021. Pobrane z: <https://www.forbes.pl/life/praca-zdalna-z-dowolnego-miejsca-jak-bedzie-wygladac-przyszlosc-cyfrowi-nomadzi/pp0zpfy>.

DIGITAL NOMADISM – A NEW TREND ON THE LABOUR MARKET

ABSTRACT

The article describes the digital nomadism, which is becoming increasingly popular on the Polish and global labour market. The first section describes the most relevant concepts that introduce and characterize this lifestyle and related facts, such as remote working and changes in the labour market due to the COVID-19 pandemic. Among these changes the fundamental one is the opening up of employees and employers to more flexible working hours and modes of work, which has also contributed to the popularization of the phenomenon of digital nomadism. In the next part, the article describes the advantages and disadvantages of a digital nomad lifestyle, as well as introduce the main problems and myths that digital nomads have to face in their everyday life. The main challenges are finances and proper organization of their own work. Nomads usually run their own businesses, which forces them to be self-disciplined and plan responsibly. The article also includes a general profile of a person who describes himself as a digital nomad. The final section lists the main occupations that nomads most often choose because of their ability to do them without a fixed allocation and with flexible hours. The conclusion includes a forecast relating to the popularity of the phenomenon by 2035, which predicts that there will be as many as one billion digital nomads in the world by then. However, this lifestyle will not be attractive, at least in the near future, to all labour market participants.

Key words: *digital nomads, remote work, labour market, pandemic, flexible working hours*

Ewa Fibingier – starszy specjalista w Departamencie Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Zainteresowania naukowe: tożsamość narodowa w dobie migracji, sekularyzacja, technologiczne i post-covidowe zmiany na rynku pracy.